

Fekete Gyula műve **Eörsi István** darabjából készült – Halász Péter operát rendez

Mézédes inkvizíció

Holnap mutatják be az Operaházban Fekete Gyula Megmentett város című operáját, mely **Eörsi István** darabja alapján készült. A produkciót meglepő módon a renthagyó előadásairól ismert Halász Péter rendezi.

Pierre Boulez azt mondta, hogy jól kell robbantani az operaházakat, majd elment Bayreuthba Wagnert dirigálni. Önnél is azt érzem, munkásságával, mintha fel akarta volna robbantani a konzervatív operaházakat.

Szerintem nincs konzervatív műfaj. Verdit egyáltalán nem tartom konzervatív szerzőnek, a műveihez készült épületek valamilyen formát öltöttek, gyönyörűek. A színpadjaikon nyilván nem lehet naturalisan palacsintát sütni, valamilyen módon meg kell őrizni a formát. Persze lehet olyasmiket mondogatni, mint Boulez...

Ilyesmiket ön is szokott mondogatni.

Operára nem.

A kőszínházra igen.

A köszönházak közül bármelyiket föl lehet robbantani. Én persze nem teszek ilyet, de ha valakinek kedve van, tegye. A színházat csak tizenöt éves korom óta ismerem, az operát négyéves koromtól, és a gyerekkoromat nem akarom felrobbantani. Létrejött egy vadonatúj magyar opera, ami ritkaság. Fekete Gyula Megmenyített város című művéről van szó, megkértek, rendezzem meg. A hiúságnak persze tetszik, hogy az Operaházban is aranyozások középette, a csillárok fényében rendezhetek. Ez egy belcanto opera, egy mézédés invokáció. Modern belcantóról van szó, mégis

melodikus, szívhez szóló melódiák vannak benne. Témája szerint mindenki köp mindenkire, mindenki beárul mindenkit, kölcsönösen úgy tisztítja meg a várost az inkvizítor, hogy mindenkit kinyír. Apokaliptikus vízió.

A modern operákkal kevés nézőt lehet elérni. Ligeti György Grand Macabre című operájának kiváló előadása kétszer ment Pesten. Mennyi nézőre számít?

Fekete Gyula ráértett, az Operaház épülete nem viseli el a modern hangzást, amit a csupasz koncerttermek eltűrnék. És én figyelembe veszem, hol rendezek.

*És ezzel nem tagadja meg azt,
amit idáig csinált?*

Semmit nem tagadok meg. A mesterségemet gyakorlom. Persze ettől még igyekszem rendhagyót, meglepőt csinálni, az aláírásum nem tudom megváltoztatni.

Ha a Rigoletto kedvelője beül, élvezni fogja a produkciót, vagy kiszalad a nézőtérről?

Van esély, hogy bent marad és élvezni fogja az előadást. Abban például konzervatív az előadás, hogy a szereplők megállnak és eléneklik az áriákat.

Színészként mennyire jók az operaénekesek?

Örülnek, ha színészi szempontból foglalkoznak velük, mert általában ezt nem teszik. Aki észnél van, rájön, hogy nem kell úgy csi-

nálni „mintha”... Ha valaki a kis-
ujját mozdítja, az jelentősebb mozdulat, mintha az egész
testével próbál kifejezni valamit.

Talán nem véletlen, ritkán születik új opera. Mintha a műfaj nem termelné újjá önmagát.

Munkás dolog megírni egy operát, a szerzőnek már a fejében is hatalmas apparátussal, fényekkel, zenekarral, szereplőkkel kell dolgoznia. Én is ottan a komputeren felrajzoltam a színpadot, és elkezdtem mozgatni a szereplőket, hogy amikor bejövök ebbe a nagy térbe, ne legyek tanácstalan. És én tudom, hogy hol bukik egy opera. Elsősorban a kóruson. Azt gondolják, elég, ha jól néz ki, és akkor a háttérben már lehet dobálni a fakardokat, a kórskókat.

Lehetnek a kórusban egyéni arcok?

Nem. A kórust már kitalálták kétezer éve. A kórus mozogjon egyszerre és forduljon el, ha valakit megölnek. A kórus ne imitáljon semmit operai gesztusokkal. A kórus tagjai ne utánozzák az elől álló operaténest.

De csaknem klasszikus előadást rendez.

Annyiból klasszikus, hogy görög a kompozíciója, hogy az énekesekre épít. Persze van egy-két olyan „megfogalmazás”, ami különbözik attól, amit az Operaházban láthatunk. Azért lesz ebben az előadásban olyan esemény, amitől a nézőtér széktámlái hátra hajlanak. Csak nem áruolom el, hogy mikor.

Fotó: Dezső Tamás

Rendhagyó, mégis konzervatív előadás születik a Megmentett város című operából

Bóta Gábor